



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.08.2021

Pani
Małgorzata Pawlak
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu
ul. Stefana Czarnieckiego 9
61-538 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę uprawnionym podmiotom wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu (dalej „PUP” lub „Urząd”). ul. Stefana Czarnieckiego 9, 61-538 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Pawlak, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, od 9 lutego 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler/Kontrolerzy	Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/15/2021 z 28 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1 - 3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, otrzymanej w 2020 r. dotacji celowej z Funduszu Pracy (dalej „FP”), przeznaczonej na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej, tj. wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc-15zzda ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ² :
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku analizy przyznania i rozliczenia dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie pożyczek bezzwrotnych ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej, a także na dofinansowanie z FP dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i>

OCENA OGÓLNA III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Uzasadnienie oceny ogólnej	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez PUP w Poznaniu, otrzymanej w 2020 r. dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej. Z otrzymanej w 2020 r. z Funduszu Pracy dotacji celowej w kwocie 409 120,6 tys. zł Urząd na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej wykorzystał kwotę 407 441,6 tys. zł.
----------------------------	---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, dalej: ustawa o COVID.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Badanie 120 wniosków, zaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia w kwocie 462,0 tys. zł (0,1% ogółu) wykazało prawidłowe wykorzystanie otrzymanej dotacji. Sposób rozpatrzenia tych wniosków oraz umarzania przyznanego wsparcia odpowiadał zasadom określonym w ustawie o COVID. Stwierdzone przypadki wydłużonego, powyżej 30 dni, czasu rozpatrywania przez Urząd wniosków o udzielenie wsparcia spowodowane były ich dużą liczbą. Na realizację dodatkowych zadań, w tak krótkim czasie, Urząd nie był przygotowany.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej, otrzymanej w 2020 r. z Funduszu Pracy, przeznaczonej na: pożyczki bezzwrotne na pokrycie bieżących kosztów utrzymania mikroprzedsiębiorcy; pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej; dofinansowanie dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników.

1. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy.

Opis stanu faktycznego

W roku 2020 PUP w Poznaniu otrzymał z FP dotację celową w kwocie 353 520,6 tys. zł na udzielenie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów utrzymania mikroprzedsiębiorcy.

Do 31 grudnia 2020 r. do Urzędu wpłynęło 74 850 wniosków mikroprzedsiębiorców o udzielenie takich pożyczek, z tego 16 370 wniosków w postaci papierowej (21,9% ogółu) oraz 58 480 wniosków w formie elektronicznej (78,1% ogółu).

Urząd zapewnił mikroprzedsiębiorcom możliwość składania wniosków w postaci papierowej, za pośrednictwem poczty, na adres Urzędu oraz do skrzynki podawczej w swojej siedzibie.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r., Urząd rozpatrzył 74 679 wniosków, w tym 16 335 wniosków złożonych w formie papierowej i zaakceptował do wypłaty wsparcia 70 573 wnioski, a nie zaakceptował 4 106 wniosków. Na dzień 31 grudnia 2020 r. nie rozpatrzono 171 wniosków.

W Urzędzie, na 31 grudnia 2020 r., podpisano 70 573 umowy o udzielenie pożyczki.
(akta kontroli str. 21 – 22, 38 - 39)

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że wniosek o udzielenie pożyczki mógł złożyć także mikroprzedsiębiorca, który nie zatrudniał pracowników. Urząd nie ma jednak możliwości wyszczególnienia danych dotyczących wniosków złożonych przez mikroprzedsiębiorców, którzy nie zatrudniają i nigdy nie zatrudniali pracowników (wniosek o przyznanie pożyczki nie zawiera takich danych).

(akta kontroli str. 38 - 39)

Do 31 grudnia 2020 r. Urząd wypłacił mikroprzedsiębiorcom wsparcie w kwocie 352 432,3 tys. zł na pokrycie bieżących kosztów utrzymania.

Saldo zobowiązań z tytułu podpisanych umów, według stanu na 31 grudnia 2020 r., wynosiło 10,0 tys. zł.

Do Urzędu wpłynęło dziewięć pism z Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w sprawie udzielenia wyjaśnień dotyczących terminów rozpatrywania indywidualnych wniosków złożonych przez przedsiębiorców o udzielenie pożyczki.

W odpowiedziach, Dyrektor Urzędu zwracała uwagę, że na wydłużony czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosków wpływ miała ich duża liczba. Na terenie działania Urzędu zarejestrowanych jest ok. 175 000 mikroprzedsiębiorców, co poza Warszawą jest najwyższą liczbą w kraju.

W Urzędzie weryfikacji, czy pożyczkobiorca prowadził działalność przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki, dokonywano na podstawie zapisów Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Weryfikacja wniosków dokonywana jest w oparciu o funkcjonalność systemu Państwowych Służb Zatrudnienia SyriuszStd, który umożliwia automatyczną weryfikację spełnienia warunku umorzenia tj. prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

(akta kontroli str. 38, 135 – 171)

Do 31 sierpnia 2020 r. Urząd zawarł 69 367 umów o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców.

Do końca 2020 r. w Urzędzie zweryfikowano możliwość umorzenia pożyczek wynikających z 69 681 umów, w tym 100,0 % umów zawartych do końca sierpnia 2020 r.

Jak wyjaśniła Dyrektor Urzędu, 69 588 mikroprzedsiębiorców, spełniało warunki umorzenia przyznanej pożyczki.

W wyniku braku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od daty udzielenia wsparcia, Urząd do 93 przedsiębiorców przesłał wezwania do zwrotu pożyczek (harmonogramy spłaty). Do 31 grudnia 2020 r. na konto Urzędu z tytułu spłaty pożyczki wpłynęło 193,5 tys. zł.

Należności Urzędu z tytułu udzielonych pożyczek, wg stanu na koniec 2020 r. wyniosły 4728,7 tys. zł, w tym zaległości 0 zł.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że w przypadku niespłacenia którejkolwiek z rat, zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki, na podstawie § 4 pkt 3 zawartej umowy naliczone były przez Urząd odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wymagalności raty do dnia faktycznej jej zapłaty.

(akta kontroli str. 33, 38 - 39)

W wyniku badania celowo dobranych 40 wniosków zaakceptowanych do udzielenia wsparcia, na łączną kwotę 200,0 tys. zł (w tym 20 wniosków złożonych w formie papierowej), stwierdzono, że:

- spośród 20 wniosków złożonych w formie papierowej, 17 wniosków Urząd rozpatrzył w okresie od 3 do 29 dni od ich wpływu do Urzędu, a trzy wnioski po upływie 35, 46 i 62 dni,
- 18 wniosków złożonych drogą elektroniczną Urząd rozpatrzył w okresie nieprzekraczającym 20 dni od ich wpływu, a dwa wnioski w terminach 42 i 44 dni.

Odnosnie terminów rozpatrywania wniosków Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „w związku z ogromną liczbą wniosków, które wpłynęły do PUP w Poznaniu, w Urzędzie, jak w soczewce skupiły się wszystkie problemy, niedociągnięcia systemowe oraz błędy przy wdrażaniu instrumentów tzw. Tarczy Antykryzysowej, mające bezpośredni wpływ na szybkość, sprawność przyznawania pomocy. Były to:
* niedostosowanie narzędzi informatycznych do potrzeb (zbyt późne wdrożenie automatyzacji procesów weryfikacji wniosków o pożyczkę, zbyt późne modyfikowanie funkcjonalności narzędzi informatycznych zgodnie

z zapotrzebowaniem, liczne korekty niesprawdzonych kalkulatorów, niefunkcjonalność programu Syriusz – pracochłonność procesu przyznawania pomocy, kontroli, brak blokady wielokrotnego składania wniosków o tę samą formę wsparcia przez prac.gov.pl, nieterminowe dostosowanie narzędzi informatycznych do obowiązującej sprawozdawczości z pomocy publicznej, niedostosowanie programu Syriusz do programów obsługujących sprawozdawczość z Europejskiego Funduszu Społecznego, problemy z generowaniem sprawozdań finansowych z uwagi na niewydolność narzędzi informatycznych przy tak dużej liczbie danych itd.),

* formularze wniosków i kalkulatory (załączniki) są dla przedsiębiorców nieczytelne, co powoduje liczne błędy np. dane z kalkulatorów nie przenoszą się do formularza wniosku, co generuje pomyłki, błędy,

* dopuszczenie przez ustawodawcę możliwości składania wniosków w wersji papierowej,

* niejednoznaczne, pełne wątpliwości przepisy oraz zmiany przepisów, które generują liczne interpretacje i wyjaśnienia, zmiany interpretacji,

* pracochłonność instrumentów Tarczy Antykryzysowej finansowanych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i Regionalnego Programu Operacyjnego (konieczność kwalifikowania do różnych źródeł finansowania, prowadzenie odrębnych ewidencji księgowych, odrębnej, dodatkowej sprawozdawczości itd.)

W takich okolicznościach, borykając się tak jak większość pracodawców z problemami kadrowymi (choroby, opieki, urlopy), Urząd zrealizował także podstawowe działania związane między innymi z: rejestracją bezrobotnych, terminową wypłatą świadczeń, terminową obsługą ogromnej liczby dokumentów związanych z zatrudnieniem cudzoziemców (w lipcu br. wpisano do ewidencji rekordową liczbę oświadczeń), wsparciem pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego czy realizacją programów aktywizacyjnych”.

- Urząd weryfikował wnioski pod względem spełniania kryterium przez wnioskodawcę, na podstawie danych dostępnych w ewidencjach (Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego).

- wypłaty pożyczek następowały w okresie nieprzekraczającym dwóch dni roboczych od dnia zaakceptowania wniosków.

- do 31 sierpnia 2020 r. w Urzędzie podpisano 19 umów. Urząd zweryfikował te umowy pod kątem spełniania warunków umorzenia pożyczki po upływie trzech miesięcy od ich zawarcia. W wyniku tej weryfikacji, 13 pożyczkobiorców spełniało warunki umorzenia pożyczki, a sześciu nie spełniało. Urząd, w terminie od 2 do 42 dni poinformował 13 pożyczkobiorców o spełnieniu przez nich warunków umorzenia pożyczki, a sześciu pożyczkobiorcom niespełniającym tego warunku, w terminie od 6 do 27 dni przesłano harmonogramy spłat pożyczek.

- w dwóch przypadkach niespłacenia rat zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki, Urząd naliczył pożyczkobiorcom odsetki ustawowe za opóźnienie⁴ od dnia wymagalności raty do dnia faktycznej jej zapłaty.

W wyniku badania celowo dobranej próby 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia, stwierdzono, że:

- czas, jaki upłynął od wpływu wniosku do jego rozpatrzenia przez Urząd wynosił od 1 do 30 dni,

⁴ Odpowiednio 3 i 5 dni.

- przedsiębiorcy zostali niezwłocznie⁵ powiadomieni o braku akceptacji wniosku. Uzasadniony brak akceptacji był wynikiem braku możliwości rozpatrzenia wniosku z powodu wypłaty pożyczki na podstawie wcześniej złożonego wniosku lub z powodu anulowania wniosków.

W wyniku badania celowo dobranej próby 10 wniosków nierozpatrzonych przez Urząd, wg stanu 31 grudnia 2020 r., stwierdzono, że:

- jeden wniosek wpłynął do Urzędu 16 grudnia 2020 r., dwa wnioski wpłynęły 21 i 22 grudnia 2020 r., a sześć wniosków – w okresie od 29 do 31 grudnia 2020 r. Jeden wniosek wpłynął w dniu 26 listopada 2020 r. Wnioskodawcę wezwano do potwierdzenia prawidłowości rachunku bankowego i przesłania notarialnie poświadczonego pełnomocnictwa. W dniu 28 stycznia 2021 r. wniosek rozpatrzono negatywnie - wnioskodawca nie uzupełnił dokumentów. Spośród pozostałych dziewięciu wniosków: sześć rozpatrzonych zostało 4 stycznia 2021 r. negatywnie (z uwagi na otrzymanie wcześniej pożyczki w 2020 r.), trzy wnioski rozpatrzone zostały 15 stycznia 2021 r., z tego jeden pozytywnie, po uzupełnieniu wniosku, a dwa negatywnie z uwagi na fakt, że złożyła je spółka cywilna i wniosek nie kwalifikował się do udzielenia pożyczki. Urząd poinformował wnioskodawców o odmowie udzielenia pożyczki w terminie do dwóch dni roboczych.

(akta kontroli str. 23 – 29, 38 - 39)

2. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (statutowej) organizacji pozarządowej.

W roku 2020 Urząd otrzymał z FP dotację celową w kwocie 400,0 tys. zł na udzielenie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej/statutowej organizacji pozarządowych.

Do 31 grudnia 2020 r. do Urzędu wpłynęło 215 wniosków o udzielenie takich pożyczek, z tego 40 wniosków w postaci papierowej oraz 175 wniosków w formie elektronicznej.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r., Urząd rozpatrzył 203 wnioski, w tym 36 złożonych w formie papierowej (12 wniosków pozostawało nierozpatrzonych). Do wypłaty pożyczek Urząd zaakceptował 97 wniosków, a nie zaakceptował 106.

Wg stanu na 31 grudnia 2020 r. w Urzędzie podpisano z organizacjami pozarządowymi 97 umów o udzielenie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ich działalności.

Do 31 grudnia 2020 r. Urząd wypłacił organizacjom pozarządowym wsparcie w kwocie 334,7 tys. zł na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności.

Urząd z tytułu podpisanych umów, według stanu na 31 grudnia 2020 r., nie miał zobowiązań.

W 2020 r. do Urzędu nie wpłynęły skargi dot. opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o pożyczkę.

Urząd weryfikował, czy pożyczkobiorca prowadził swoją działalność gospodarczą lub statutową, na podstawie rejestrów GUS – Regon, KRS oraz innych dostępnych rejestrów, sprawdzając czy dany pożyczkobiorca nie zawiesił bądź nie wyrejestrował działalności. I tak:

- dla stowarzyszeń oraz fundacji, innych kościołów i związków wyznaniowych, na podstawie Regon, KRS,

⁵ W terminie do dwóch dni roboczych.

- dla klubów sportowych, uczniowskich, towarzystw sportowych zarejestrowanych w Powiecie Poznańskim, na podstawie rejestrów publicznych prowadzonych w Starostwie Powiatowym w Poznaniu, w tym w rejestrach: Ewidencja Stowarzyszeń Zwykłych, Ewidencja Uczniowskich Klubów Sportowych, Ewidencja klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej i klubów sportowych⁶,

- dla klubów sportowych, uczniowskich, towarzystw sportowych zarejestrowanych w mieście Poznaniu, na podstawie Rejestru Publicznego Klubów i Stowarzyszeń Sportowych prowadzonych przez Urząd Miasta Poznania⁷.

Do 31 sierpnia 2020 r. Urząd zawarł 62 umowy o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych.

Do końca 2020 r. w Urzędzie zweryfikowano możliwość umorzenia pożyczek wynikających z 74 umów, w tym 100,0 % umów zawartych do końca sierpnia 2020 r.

Wszystkie 74 podmioty, którym zweryfikowano umowy, spełniały warunek będący podstawą umorzenia pożyczki.

Należności Urzędu z tytułu udzielonych pożyczek, wg stanu na koniec grudnia 2020 r., wyniosły 76,3 tys. zł, w tym zaległości 0,0 zł.

W związku z brakiem podmiotów zobowiązanych do spłaty pożyczek, Urząd nie podejmował działań windykacyjnych.

(akta kontroli str. 40 – 41, 56 - 57)

W wyniku badania celowo dobranych 40 wniosków zaakceptowanych do udzielenia wsparcia, na kwotę 79 704,6 zł (w tym 20 wniosków złożonych w formie papierowej) stwierdzono, że:

- spośród 20 wniosków złożonych w formie papierowej, 13 wniosków Urząd rozpatrzył w okresie od 7 do 30 dni od ich wpływu, a siedem wniosków w okresie od 31 do 71 dni.

- spośród 20 wniosków złożonych elektronicznie 19 rozpatrzonych zostało w okresie od 2 do 22 dni od ich wpływu do Urzędu, a jeden wniosek po upływie 32 dni.

Jak wyjaśniła Dyrektor Urzędu, przyczynami rozpatrzenia wniosków w terminach powyżej 30 dni od daty ich wpływu była najczęściej konieczność uzupełnienia wniosków np. o wielkości przychodów organizacji, dane organizacyjne jak Statut, Regon, NIP, korekta pożyczki, a także spiętrzenie zadań oraz realizacja pozostałych instrumentów Tarczy antykryzysowej.

Wypłata pożyczki następowała w przeciągu dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku.

- do 31 sierpnia 2020 r. Urząd zawarł 16 umów o udzielenie wsparcia (6 umów po rozpatrzeniu wniosków złożonych w formie papierowej, 10 umów po rozpatrzeniu wniosków złożonych w formie elektronicznej). Urząd zweryfikował te umowy pod kątem spełniania warunków umorzenia pożyczki po upływie trzech miesięcy od ich zawarcia. Wszyscy pożyczkobiorcy spełniali warunki umorzenia pożyczki.

- o spełnieniu warunku umorzenia pożyczki Urząd poinformował pożyczkobiorców, w terminie od 2 do 10⁸ dni.

W wyniku badania celowo dobranej próby 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia, stwierdzono, że:

⁶ Rejestry te dostępne są na stronie internetowej www.bip.powiat.poznan.pl

⁷ Rejestr dostępny przez stronę internetową www.bip.poznan.pl

⁸ Dla wniosków i umów złożonych i podpisanych w formie papierowej.

- czas, jaki upłynął od wpływu dziewięciu wniosków do ich rozpatrzenia przez Urząd nie przekroczył 28 dni, a jeden wniosek rozpatrzony został po upływie 46 dni. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że przyczyną rozpatrzenia tego wniosku w terminie przekraczającym 30 dni było spiętrzenie prac i konieczność realizacji innych instrumentów Tarczy antykryzysowej.

- przedsiębiorcy zostali niezwłocznie⁹ powiadomieni o braku akceptacji wniosku. Uzasadniony brak akceptacji tych wniosków wynikał przede wszystkim z braku wskazania przychodów za poprzedni rok bilansowy.

W wyniku badania celowo dobranej próby 10 wniosków nierozpatrzonych przez Urząd, wg stanu na 31 grudnia 2020 r., stwierdzono, że:

- wnioski te wpłynęły do Urzędu w dniach od 19 do 30 grudnia 2020 r. Osiem z tych wniosków zostało rozpatrzonych w dniu 29 stycznia 2021 r., jeden w dniu 21 stycznia, a w przypadku jednego¹⁰ oczekiwano na jego uzupełnienie. W pięciu przypadkach przyczynami nierozpatrzenia wniosków na koniec 2020 r. była konieczność ich uzupełnienia, a w pięciu przypadkach oczekiwanie na opinię radcy prawnego, w związku z wątpliwościami dotyczącymi możliwości udzielenia pożyczki ogrodowi działkowemu. Po uzyskaniu tej opinii, wskazującej na to, że zarejestrowanym posiadającym osobowość prawną podmiotem (stowarzyszeniem), któremu można udzielić wsparcia jest wyłącznie Polski Związek Działkowców w Warszawie (PZD), prowadzący poszczególne Rodzinne Ogródki Działkowe, a nie one same, wnioski rozpatrzono negatywnie.

(akta kontroli str. 46 - 54)

3. Dofinansowanie z Funduszu Pracy dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników.

Opis stanu faktycznego

W roku 2020 Urząd otrzymał z Funduszu Pracy dotację celową w kwocie 55 200,0 tys. zł na dofinansowanie dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników.

Do 31 grudnia 2020 r. do Urzędu wpłynęło 11 659 wniosków przedsiębiorców o takie dofinansowanie, z tego 1916 w postaci papierowej oraz 9743 wnioski w formie elektronicznej.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r., Urząd rozpatrzył 11 462 wnioski, w tym 11 886 wniosków złożonych w formie papierowej i zaakceptował do wypłaty dofinansowania 10 221 wniosków, a nie zaakceptował 1241 wniosków.

W Urzędzie, na 31 grudnia 2020 r. zawarto 10 226 umów o udzielenie dofinansowania.

Do 31 grudnia 2020 r. Urząd wypłacił 54 674,6 tys. zł wsparcia na pokrycie bieżących kosztów utrzymania przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników.

Z tytułu podpisanych umów, według stanu na 31 grudnia 2020 r., w Urzędzie nie było zobowiązań.

Do Urzędu nie wpłynęły skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie.

(akta kontroli str.119 – 120, 133 - 134)

⁹ W terminie do dwóch dni roboczych

¹⁰ Po wezwaniu z dnia 28 stycznia 2021 r.

Jak wyjaśniła Dyrektor Urzędu, przedsiębiorcom, z którymi podpisano umowy o dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, wypłacano dofinansowanie w trzech transzach. Wypłata realizowana była po weryfikacji w bazie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej aktywności działalności gospodarczej w miesiącu, którego dotyczyła transza. Ponadto Urząd opierał się na oświadczeniu złożonym przez przedsiębiorcę we wniosku dot. nieotrzymania dofinansowania na ten sam cel z innych środków publicznych oraz zobowiązaniu przedsiębiorcy do przeznaczenia otrzymanej pomocy na koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W wyniku weryfikacji zawartych umów, w trzech przypadkach Urząd zobowiązał przedsiębiorców do zwrotu udzielonego dofinansowania. Dotyczyło to:

- ustalenia, że działalność gospodarcza, według rejestru CEDIG, w okresie dofinansowania była zawieszona. Pomimo wezwania przedsiębiorcy do zwrotu dofinansowania, nie zostało ono zwrócone w ciągu 30 dni. Przedsiębiorca nie zwrócił dofinansowania również po wystosowaniu przez Urząd ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty. Ostatecznie akta sprawy skierowano do radycy prawnego w celu złożenia sprawy w sądzie,
- ustalenia, że podmiot zatrudnia pracownika, (pomimo złożonego oświadczenia o niezatrudnianiu pracowników). Pomimo wezwania przedsiębiorcy do zwrotu nienależnie pobranego dofinansowania, nie zostało ono zwrócone w ciągu 30 dni. Przedsiębiorca nie zwrócił dofinansowania również po wystosowaniu przez Urząd ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty. Ostatecznie akta sprawy skierowano do radycy prawnego w celu złożenia sprawy w sądzie,
- przedsiębiorcy, który złożył wniosek w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla miejsca wykonywania działalności, po złożeniu wniosku w Urzędzie. W wyniku wezwania do zwrotu otrzymanego dofinansowania z powodu uzyskania tego dofinansowania z innego Urzędu. Przedsiębiorca zwrócił otrzymaną kwotę wraz z naliczonymi odsetkami.

Urząd został poinformowany przez ośmiu przedsiębiorców o zaistnieniu okoliczności zobowiązujących ich do zwrotu dofinansowania. Przedsiębiorcy zwrócili otrzymane dofinansowanie z powodu:

- w pięciu przypadkach – nieprawidłowo obliczonych kwot obrotów badanych,
- w trzech przypadkach – zatrudniania pracowników na umowę o pracę i brakiem możliwości skorzystania z dofinansowania.

(akta kontroli str.133 - 134)

W wyniku badania celowo dobranych 40 wniosków zaakceptowanych przez Urząd do udzielenia dofinansowania, na kwotę 182 260,0 zł (w tym 20 wniosków złożonych w formie papierowej), stwierdzono, że:

- spośród 20 wniosków złożonych w formie papierowej, 10 wniosków Urząd rozpatrzył w okresie od 7 do 29 dni od ich wpływu, sześć wniosków w okresie od 34 do 58 dni oraz cztery wnioski w okresie od 61 do 64 dni. Spośród 20 wniosków złożonych elektronicznie, 10 wniosków rozpatrzonych zostało przez Urząd w terminie nieprzekraczającym 29 dni od ich wpływu, a dziesięć wniosków w okresie od 33 do 60 dni.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że powodem rozpatrzenia przez Urząd 20 wniosków w terminie przekraczającym 30 dni była duża liczba wniosków, które wpłynęły w początkowych terminach naborów (pierwszy nabór od 27 kwietnia 2020 r.) oraz konieczność realizacji innych instrumentów Tarczy Antykryzysowej.

- Urząd weryfikował wnioski pod względem spełniania przez wnioskodawców kryterium do udzielenia dofinansowania, w miesiącach, których dotyczyły transze. Podstawą tej weryfikacji były dane dostępne w bazie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.
- wypłat dofinansowania (poszczególnych transz) dokonywano terminowo po zaakceptowaniu wniosków,
- Urząd zapewnił przedsiębiorcom możliwość składania wniosków w postaci elektronicznej za pośrednictwem portalu praca.gov.pl; a papierowej za pośrednictwem poczty na adres urzędu oraz do skrzynki podawczej w swojej siedzibie. Decyzja o formie złożenia wniosku należała do wnioskodawcy.

W wyniku badania celowo dobranych 10 wniosków niezaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia, stwierdzono, że:

- osiem wniosków zostało rozpatrzonych przez Urząd w okresie od jednego do 15 dni od ich wpływu, a dwa wnioski po upływie 44 i 46 dni,
- przedsiębiorcy zostali niezwłocznie¹¹ powiadomieni o braku akceptacji wniosku, a uzasadniony brak akceptacji wynikał głównie z rezygnacji przedsiębiorców do składania korekt i anulowania wniosków.

W wyniku badania celowo dobranych 10 wniosków nierozpatrzonych przez Urząd na dzień 31 grudnia 2020 r., stwierdzono, że:

- cztery wnioski nierozpatrzone, wg stanu na koniec grudnia 2020 r., wpłynęły do Urzędu 11 grudnia 2020 r., dwa wnioski - 20 grudnia 2020 r., dwa wnioski - 25 grudnia 2020 r. Sześć wniosków pozostawało bez rozpatrzenia od 6 do 11 dni, natomiast cztery - 20 dni.

Przyczynami braku ich rozpatrzenia było: m.in.:

- w siedmiu przypadkach - wezwanie wnioskodawców do uzupełnienia lub anulowania wniosków oraz oczekiwanie na ich decyzje w tej sprawie. W I poł. stycznia 2021 r. czterech wnioskodawców anulowało wnioski, a trzy wnioski rozpatrzono pozytywnie i podpisano umowy,
- jeden wniosek rozpatrzony został negatywnie z uwagi na fakt, że wnioskodawca otrzymał wcześniej (w 2020 r.) dofinansowanie,
- dwa wnioski rozpatrzono pozytywnie i 18 stycznia 2021 r. podpisano umowy.

(akta kontroli str. 125 - 130)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

¹¹ W terminie do dwóch dni roboczych.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, dnia 16 marca 2021 r.

Kontroler
Paweł Szczepaniak
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu
Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektora

.....

.....

